

teljstvo se je priznalo: 1. Trboveljski moški in ženski podružnici po dvakrat, 2. ribniški moški in ženski podružnici po enkrat (zastopnik I. dr. Ant. Schiffrer, zastopnica II. g. Julija Tomšičeva). — Končno je sklenilo vodstvo poslati vsem podružnicam okrožnico, s katero se poudarja narodno vseslovensko in nadstrankarsko družbino stališče, podružnice pa pozivlja k energičnemu delovanju. Izrekla se je tudi zahvala odstopivšim: prvomestuniku g. Tomo Zupanu, in odbornikom g. Antonu Svetku in Ivanu Subicu.

Gabriel Majeen, vadniški učitelj v Mariboru, žalibog predava na učiteljsišču slovenščino. Naše novejšje pisatelje in pesnike prezira ali tendenciozno o njih govori, da so kuga za narod. Nazaj na vadnico!

Zahvala. Klementina Henker, učiteljeva vdova, se zahvalja društvu „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“ za izplačano podporo.

Zahvala. Povodom smrti mojega soproga Ludovika Tribnika, nadučitelja v Zrečah, mi je slavno društvo „Selbsthilfe“ štajerskega učiteljstva takoj izplačalo podporo v znesku 1430 K, zakar se tem potom najtopleje zahvaljujem. — Zreče, 3. septembra 1907. — Margareta Tribnikova, nadučiteljeva vdova.

Zahvala. Hedvika Pröllova izreka društvu „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“ presrečno zahvalo za podporo, ki ji jo je izplačalo po smrti njenega soproga, g. nadučitelja Prölla, ter priporoča to društvo vsemu štajerskemu učiteljstvu.

Akad. fer. društvo „Prosveta“ v Ljubljani. Na običnem zboru v Celju dne 5. t. m. novoizvoljeni odbor se je konstituiral tako-le: predsednik: cand. iur. August Munda; podpredsednik: cand. iur. Oton Fetteich; tajnik: stud. iur. Josip Klepčec; blagajnik: stud. iur. Fran Trampuš; knjižničar: stud. iur. Albin Pleško; namestnika: stud. iur. Rudolf Sajovic in stud. agr. Albert Vedernjak; preglednika: cand. ing. Janko Hočevar in cand. iur. Anton Sodnik.

Risarskega kurza v Ljubljani, ki je trajal od 16. avg. do 6. septembra, se je udeležilo 23 učiteljic in 9 učiteljev. Udeležniki so obiskovali pouk jako marljivo in le temu kakor tudi ugodnemu učnemu načrtu, po katerem je vrli g. profesor Suher predaval tvarino, se je zahvaliti, da so se g. učitelj kakor tudi obiskovalci k sklepu razšli zadovoljni nad svojimi uspehi. — Omeniti pa je tu, da bi šolska oblast vendar lahko preskrbela tem prostovoljnim obiskovalcem kako podporo, ki naj bi omilila njih za napredek šolstva žrtvovane izdatke, zlasti v naši dobi, ko se učiteljstvo skoraj potaplja v uboštvo. Saj, če je med ljudstvom dobro učiteljstvo, koristi to le ljudstvu in državi. Tako so dobili vsaj nekateri obiskovalci, ki pa ne službujejo na Kranjskem, izdatno podporo za obiskovanje tega kurza, medtem ko so morali kranjski učitelji celo sami rekvizite kupovati. Hvalevredno je pa tudi od kranjske hranilnice, da se je na prošnjo učiteljev odzvala z izdatno podporo, dasi ima mogoče pri tem najmanj interesa.

„Slomškova zveza“ je torej preteklo soboto zborovala v Ljubljani. Zgodilo se je vse tako, kakor smo poročali že zadnjič pred zborovanjem. Udeležba je bila klavrna, da bolj klavrna biti ne more: 11 moških, 27 žensk. — „Slovenec“ je pri tej priliki zopet izpljuval ves svoj gnjev na napredno učiteljstvo. Sirov kakor vedno je ostal tudi sedaj. To je lepa pozdravna pesem „Slomškovi zvezi“. Vse po zaslugi in po značaju! — To je vse, kar imamo povedati.

Osebnosti na Kranjskem. Izprašana pomožna učiteljica M. Ramovževa je imenovana za suplentinjo na osemrazredni nemški dekliški šoli v Ljubljani. Absolvirani učiteljski kandidat Karel Perko je imenovan za začasnega učitelja v Stopičah pri Novem mestu; učiteljska kandidatinja Ana Batonova pa za provizorično učiteljico v Vavti vasi v novomeškem okraju. — Aprobirani pomožni učitelj Karol Kunc je imenovan za suplenta za matematiko in fiziko na realki v Ljubljani za šolsko leto 1907/8. Istotako sta aprobirana učiteljska kandidata Franc Mang in Ivan Polovič nameščena na gimnaziji v Kočevju kot suplenta za klasično filologijo, oziroma za slovenščino kot glavni predmet in klasično filologijo kot postranski.

Učiteljske izpremembe na Štajerskem. Nadučitelj pri Sv. Vidu niže Ptuja je imenovan učitelj Ivan Hauptmann iz Vurberka, na nemški šoli v Laškem pa dosedanji nadučitelj v Štoreh Mat. Hötzel. Stalni učitelji, oziroma učiteljice so

postali: Josip Bizjak na Vranskem, Gustav Vodusek ml. v Trbovljah, Jurij Železnik pri Sv. Venčeslavu na Pohorju, Josip Rainer v Gornji Polskavi, Karolina Hinterlechnerjeva v Blagovni, Josipina Klei-nova na Frankolovem, Marija Finkova iz Kindberga v Laškem in Viktorija Kosijeva v Teharjih. Pre-meščena je učiteljica Hermina Stritarjeva iz Braslovč k Sv. Vidu v Grobelno.

Denarne premije za kranjske učitelje po šolah na deželi. Dež. šolski svet je podelil 6 denarnih premij Metelkove ustanove v znesku po 80 K 41 h za leto 1907. nadučiteljem Rudolfu Hrovatu v Zagorju, Francu Stefan-čiču v Velikih Laščah, Edvardu Vohincu v Cerkljah, Avgustu Pircu v Borovnici, Pavlu Šileu v Žireh in Rud. Završniku v Preddvoru. Denarne premije bivšega društva za obdelovanje vrtov v znesku po 12 K 16 h so pa za leto 1907. dobila nadučitelja Avgust Korbar v Preserju in Jakob Žebre v Starem trgu pri Ložu, ter šolski vodja Ferdinand Juva-nec v Postojni.

Na „Planinskem sejmu“, ki se je vršil dne 1. septembra pri Sv. Francišku Ksaveriju in ki se je izborno obnesel je igrala poleg vobče znane in prav dobro izvežbane šojstanske narodne godbe tudi šentpavelska. To je vodil g. Albin Schmidt, učitelj v St. Pavlu, in jo tvorijo samo kmetiški fantje, katere je tovariš sam izvežbal tako, da danes že lahko z njimi častno nastopa na velikih veseljih. Godbeniki tudi s fineso in čutom pojejo narodne in umetne pesmi. Na sejmu sta posebno občinstvu ugajali pesmi, po dr. A. Schwabu uglasbeni „Rožmarin“ in „Usahli cvet“. — Da je gojitev godbe in petja velikega vzgojnega pomena, je umevno. Za oboje si je pridobil veliko zaslug učitelj A. Schmidt, ki se ni ustrašil naporenega dela in gmotnih žrtev pri ustanovitvi godbenega društva in njega vajah.

Perotničarski tečaj, ki ga priredi sl. c. kr. kmetijska družba za učitelje, se vrši dne 14. t. m. v Marijanišču. Začetek ob 9. uri. Priglasiti se je do 12. t. m. slavni c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

Ženska društva na Bolgarskem. Zveza bolgarskih ženskih društev je imela nedavno svoj letni občni zbor v Sofiji. V preteklem letu je bilo v zvezi 27 ženskih društev s 1940 članicami. Letos so se zvezi pridružila še štiri društva s 93 članicami. Med članicami je bilo 757 oženjenih, 113 učiteljic, 18 delavk itd. Glasilo zveze je „Ženski Glas“.

Razgled po šolskem svetu.

— **Češke šole v Šleziji.** Češka zasebna šola v Reichwaldau pri Freistatu, kjer so leta 1900. našli samo 11 Čehov, se mora s prihodnjim šolskim letom povečati, ker obstoječih 9 oddelkov ne zadostuje več navalu otrok. Alpska montanska družba je ustanovila nedaleč od šole delavsko naselbino, ki obstoja večinoma iz čeških roditeljev.

— **Zblaznela od veselja zaradi imenovanja.** Iz Budimpešte poročajo: V četrtek se je pripetil tukaj tragičen slučaj. Neka kandidatinja učiteljstva, imenom Schick, je čakala več let na svoje imenovanje za definitivno učiteljico. Ko je v četrtek 27 letna provizorična učiteljica prejela dekret imenovanja, je od veselja zblaznela, in so jo morali odvesti v blaznico.

— **Rusko trgovsko in obrtno učilišče.** V Carigradu otvorijo začetkom meseca novembra t. l. rusko trgovsko in obrtno učilišče.

— **Risarsko in slikarsko šolo v Ljubljani** osnujeta slovenska slikarja B. Jakopič in M. Sternen. To je nov vesel pojav v kulturnem razvoju Slovenstva. Dosedaj so se mogli izobraževati slovenski fantje v risanju in slikanju na obrtni šoli v Ljubljani — ne za umetnost, nego za obrt. Nova šola obeh znanih slikarjev pa je prvi korak do povzdiga slovenske slikarske umetnosti in obenem — prvi korak do slovenske umetniške akademije. Novemu zavodu želimo mnogo uspehov!

— **Kap je zadela v Ohlumu** na Češkem profesorja češkega vseučilišča v Pragi dr. Stupeckega.

— **Podržavljenje trgovske šole.** Naučno ministrstvo je podržavilo dvorazredno trgovsko šolo v Spljetu s 1. septembrom t. l.

— **Mednarodni shod za šolsko higijeno** je zboroval v Londonu. Ustanovi se poseben zavod za šolsko higijeno, kar bo gotovo ugodno vplivalo na šolsko zdravstvo. Jako zanimivo je bilo predavanje prof. Griesbacha (Nemčija) o razmerju med medicino in pedagogiko in o šolskih zdravnikih. Njegova načela so: 1. Šolski zdravnik mora biti stalen svetovalec učiteljskega zbora in imeti v njem glas in posvetovalno pravico. 2. Na vseh vseučiliščih se morajo ustanoviti stolice za šolsko higijeno. 3. Vsi dijaki, ki študirajo pedagogiko, morajo oblikovno študirati šolsko higijeno. O oslepljenju otrok je poročal dr. Bromer, ki je poudarjal, da je naloga učiteljev paziti, kateri otroci naj nosijo očala. Taki otroci se morajo vsako leto nanovo preiskati. Pripomniti moramo, da smo celo v Avstriji že toliko napredovali, da se zahteva od onih filozofov, ki se hočejo posvetiti profesuri na srednjih šolah, da poslušajo na vseučilišču en tečaj predavanja o šolski higijeni, ako hočejo dobiti usposobljenost za pouk.

— **Prva vseučiliška docentinja v Avstriji.** Naučno ministrstvo je odobrilo sklep filozofskega profesorskega kolegija na Dunaju, da se pripusti kot privatna docentinja na vseučilišče dr. phil. Eliza Richterjeva, ki bo predavala o romanski filologiji, to je prva vseučiliška docentinja v Avstriji.

Z gospodarskega polja.

— **Pozor, izseljenel!** V kratkem se začne po vsi Avstriji propaganda za izseljevanje v državo Maryland v Zedinjenih državah v Severni Ameriki. Agenti si bodo posebno prizadevali pridobiti kolikor mogoče kmetovalcev, kmetijskih delavcev, hlapcev in dekel. Ker so pa razmere za izseljence v Marylandu skrajno neugodne, svarimo vsakega, naj se nikar ne da pregovoriti ter naj se ne preseli v Maryland.

— **Ženski poklici v Ameriki.** Najnovejša statistika prinaša to-le število emancipiranih žensk: 8119 zdravnic, 11.031 umetnic, 2198 časnikaric, 327.206 učiteljic, 1041 arhitektin in 409 voznic tramvajev.

Raznoterosti.

× **Nove dopisnice** dobe na Nemškem, in sicer se bo smelo na njih pisati tudi na sprednji levi strani.

× **Umrila je ruska pisateljica** M. A. Markovičeva, ki je pisala skoraj 50 let pod imenom Marko Vovčok za osvoboditev ruskega kmeta.

× **Otok se pogreza.** Sredi italijanskega jezera Iseo se dviga sklikovit otok Monte d' Isola, na njem pa je evetoča vas Peschiera Maraglio. Naselbina je polna letoviščarjev. Sedaj pa se je začel otok pogrezati. Po ulicah so nastale velike razpoke, a tudi hiše so začele pokati. Prebivalstvo je jako vznemirjeno, ker se spominja na usodo vasi Tavernola, ki je bila na nasprotnem bregu, a je pred nekaterimi leti nepričakovano izginila pod vodo.

× **Stekleni brzofavni drogi.** Arhitekt V. Schütz v Kaslu je izdelal prve brzofavne droge iz stekla, ki jih uvedejo za poizkušnjo na neki progi ondotnega poštnega ravnateljstva. Ustanovila se je že delniška družba s 500.000 mark glavnice, da napravi v Grossalmerodu steklarnico le za izdelovanje takih drogov. Ako se steklenih drogov poprime Nemčija, kjer je še dovolj gozdov, s kakšnim veseljem šele pozdravijo novo iznajdbo Belgija, Italija in druge dežele, kjer primanjkuje gozdov.

× **Velik meteorit** je padel v Novem Jorku blizu Long Islanda (Dolgi otok, del mesta) v morje. Meteorit je bil tako nenavadno velik, da je morje tako razburil, da so valovi poplavalili obrežje in odnesli celo nekoliko kabin nekega kopališča. Nekateri ljudje, ki so bili na bregu, so se komaj rešili. Ta meteorit je morda največji, kar jih je dosedaj palo na zemljo. V mnogih muzejih hranjeni meteoriti niso po navadi težji več nego 50 kg.

× **Kaplana Kirchsteigerja**, ki je spisal znano knjigo „Pod izpovednim pečatom“, so baje spoznali zdravniki za blaznega. Vsaj „Vaterland“ tako trdi.

× **Koliko pojedjo razni narodi kruha.** Na Danskem pride na vsako glavo povprečno 287 kg kruha, v Belgiji 247,

na Francoskem 254, na Nemškem 230, v Švici pa samo 212 kg. Zanimive so številke pred letom 1880. Tedaj je použil povprečno na leto vsak Francez 258 kg kruha, Danec 256, Belgijec 240, Nemec 211, Švicar 205, Holanec 201, Rus 173, Portugalec pa samo 107 kg. Števila dajo veliko veliko misliti, zakaj v 26 letih so jako narasle, kar je posledica podraženja mesa.

× **Kolera** razsaja po južni Rusiji. V Astrahanu je doslej zbolelo 289, umrle pa so 103 osebe. Kolera se širi počasi proti zahodu.

× **Milijonarjevo življenje.** Mehikanski milijonar Petro Alvarado je dal svoje sloveče zlate in srebrne rudnike La Palmile nekemu francoskemu sindikatu v najem za 15 let. Najemnina ni znana; najemniki so že imeli ponudbo 12 in pol milijona dolarjev, a so jo odklonili. Alvarado si je napravil iz rudnikov že 150 milijonov dolarjev imetja ter je tako bogat, da je pred leti ponudil republiku, da ji poplača vse dolgov, kar pa je presešnik Diaz hvaležno odklonil. Neki angleški sindikat mu je ponujal za rudnike 150 milijonov dolarjev, a Alvarado jih ni hotel prodati. Alvarado je šele 37 let star ter je bil prvotno čisto navaden rudar, ki se je s težavo preživljal ob napornem delu. Leta 1901. pa je odkril bogate zlate rudnike La Palmilla, ki so najbogatejši na vsem svetu. V šestih letih si je nakupil neizmerno bogastvo. Cenijo ga na 200 milijonov dolarjev. Alvarado pa je v kljub tolikemu bogastvu ostal preprost mož. Na prigovarjanje prijateljev si je sicer zgradil razkošno palačo, toda najrajši živi v goli, hladni kleti. Tu ga je tudi dobil nedavno neki angleški dopisnik pri čaši navadnega piva, a sedel je na zaboju, ki je bil poln šampanjskih steklenic, ki pa so mu jih izpraznili prijatelji.

× **Zmerno uživanje alkohola ni škodljivo.** Neka angleška zavarovalna družba je dognala, da tisti, ki zmerno pije alkoholne pijače, žive dalj časa kakor abstinenti. Njeno raziskavanje se razteza na 60 let, t. j. od 1841. do 1901. V tem času je družba izdala 31.776 polic takim zavarovancem, ki sploh niso pili alkoholnih pijač. Te police reprezentujejo 466.943 let. Med temi zavarovanci jih je umrlo 8947. V isti dobi je izdala družba 29.094 polic takim zavarovancem, ki zmerno pije vino. Te police predstavljajo 393.110 zavarovanih let. Med temi jih je umrlo 5124. Potemtakem je bila med abstinenti umrljivost za 20% večja kakor med takimi, ki zmerno pije. — Če ni to šamo — reklama!

× **Rim — morsko mesto.** Osnovale se je društvo „Comitato pro Roma marittima“, ki hoče zgraditi pristanišče in ga zvezati z mestom. Tudi hočejo Rim po električni železnici zvezati z morjem. A tej železnici se najbolj upirajo posestniki latifundijev, ki ne dajo sveta ali zahtevajo zanj neprimerne cene.

Listnica uredništva.

V **Istro:** Članek, ki smo ga pripravili za danes, priobčimo prihodnjič, ker nam je zmanjkalo prostora. — Na **Koroško:** Ravno tako! — A. M. v Z.: Shod na Dunaju bo najbrže o Vseh svetih, ker bo državni zbor sklican nemara šele koncem oktobra. — V **Koper:** Izkaz priobčimo prihodnjič. — I. K. na P. g.: Na Vaš članek Vam odgovorimo pismeno. — Naše uredništvo je sedaj zopet v Idriji.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1325.

Štajersko.

(123) I

V političnem okraju Celje se sledeče učiteljske službe v popolnitev razpišejo:

1) na štirirazredni ljudski šoli v Št. Jarju ob Tab. (III. krajni razr.) mesto učitelja (moška učna moč dobi za čas, dokler se ne uvrsti šola v višji krajni razred, na leto 73 K stanarine),

2) na štirirazredni ljudski šoli v Gornjemgradu (II. krajni razr.) mesto učitelja ali pa učiteljice,

3) na trirazrednici v Smartnem pri Gornjemgradu (II. krajni razr.) mesto učiteljice,

4) na štirirazredni deški šoli v Hrastniku (II. krajni razr.) mesto učitelja. Prošnjiki oziroma prošnice imajo pravilno opremljene prošnje uradnim potom vložiti do dne 10. oktobra t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Okrajni šolski svet Celje, dne 4. septembra 1907.